

NATAŠA ŠUKOVIĆ □ Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka

Uvod. Projekt *Digitalizacija suvremene umjetnosti - Digitising Contemporary Art (DCA)* jedan je od brojnih europskih projekata koji su u posljednje dvije godine nastali kao reakcija na pokretanje jedinstvene internetske arhive europske kulturne baštine, *Europeana*¹. Pokrenuta u studenom 2008. s namjerom da postane središnje referentno mjesto online zastupljenosti europske kulturne baštine, *Europeana* je dio šire strategije Europske komisije za pomoć kulturnim institucijama na prijelazu u digitalno doba, u tzv. novu renesansu - *digitalnu renesansu*². Stoga su digitalizacija i online dostupnost prepoznate kao ključni elementi demokratizacije pristupa kulturnoj i znanstvenoj baštini te, posljedično, elementi razvoja informacijskog društva i gospodarstva utemeljenoga na znanju.

Sukladno tome, kao jedan od strateških ciljeva Ministarstva kulture Republike Hrvatske, 2006. g. podržan je *Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe*³ koji je politiku digitalizacije kulturne baštine postavio na jedno od vodećih mjesta u izgradnji suvremenoga informacijskog društva. Na temelju *Nacionalnog programa*, 2007. godine pokrenut je projekt digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe *Hrvatska kulturna baština*⁴ kojim se željelo potaknuti stvaranje novoga digitalnog sadržaja radi zaštite kulturne baštine, promocije sustavnoga i ujednačenog pristupa digitalizaciji građe u kulturnim ustanovama i povećanja online dostupnosti i vidljivosti digitalnih zbirki prepoznatljivoga i nacionalno relevantnog sadržaja.

Dosadašnji projekti digitalizacije fondusa Muzeja moderne i suvremene umjetnosti

Paralelno s uvođenjem računalnog programa M++, Muzej moderne i suvremene umjetnosti počinje stvarati cjelovitu vizualnu dokumentaciju muzejskih predmeta i njezino pridruživanje. Budući da u toj fazi nije raspolagao dovoljnim sredstvima koja bi mu omogućila sustavno i kvalitetno digitaliziranje umjetničke građe te nije imao djelatnika koji bi se u potpunosti posvetio strategiji prema zadanim propisima i pravilnicima, primarna uloga tadašnjih digitalnih reprodukcija bila je stvoriti bazu identifikacijskih fotografija namijenjenih vizualnoj dokumentaciji i prezentaciji fondusa.

Od 2007. g., zapošljavanjem stručnog djelatnika te s početkom računalnog vođenja primarne dokumentacije, narasla su očekivanja pa i mogućnosti kojima se Muzej želio nametnuti i profilirati u ustanovu koja, koristeći se suvremenom komunikacijskom infrastrukturom, omogućuje demokratičan pristup muzejskoj građi. Rezultat tih težnji ostvario se 2008. g., kada se Muzej profilirao kao jedna od prvih muzejskih ustanova u regiji koja je digitalizirani fondus predstavila javnosti putem online kataloga. Na taj je način stvorena platforma za jednostavniju prezentaciju muzejskog fondusa srodnim institucijama i široj javnosti. Olakšanim i jednostavnijim pristupom građi postignut je primarni cilj odgovarajuće razine zaštite, a prilagodljivim ispisom, raznovrsnim oblikovanjem i izvozom podataka olakšano je stvaranje sadržaja namijenjenoga distribuciji na različitim nosačima, formatima i tiskovinama.

Zahvaljujući potpori Ministarstva kulture Republike Hrvatske, od 2009. g. započeli su jednogodišnji projekti digitalizacije dijelova fondusa koji su prvi put svojom kvalitetom mogli odgovoriti zahtjevima struke i vjerodostojno i autentično predstaviti izvornik. Tako je 2009. g. digitalizirana muzejska fototeka, kao i dio Zbirke Slavka Grčka, 2010. g. dijelovi Zbirke Romola Venuccija i Zbirke crteža, a potom Zbirka skulptura. Paralelno s poboljšanjem kvalitete digitalnih reprodukcija, sustavno je napredovala i razina njihove preventivne zaštite. Digitalni masteri počeli su se pohranjivati na optičke medije u propisno zaštićenom prostoru ladičara u muzejskom spremištu te se, sukladno pravilima, godišnje provjeravaju i prema potrebi migriraju na nove medije.

Prezentacijske verzije digitalnog sadržaja, odnosno one dostupne javnosti, pohranjuju se na vanjskom poslužitelju koji se nalazi u sustavu Grada Rijeke, dok se verzije za internu upotrebu pohranjuju na vanjske hard diskove.

Obrada metapodataka

Metapodaci o digitalnim objektima, međutim, najčešće su podrazumijevali postojeće opise izvora, tj. identifikacijske podatke predložaka - fizičkih objekata, dok se tehnički, odnosno transakcijski metapodaci nisu adekvatno kodirali ni pohranjivali. U sklopu pripremnih aktivnosti projekta DCA, planiraju se prikupiti i sistematizirati

1 URL: <http://www.europeana.eu>

2 URL: <http://www.nsk.hr/Info.aspx?id=1268>

3 Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe
<http://daz.hr/bastina/projekti.htm>

4 URL: <http://www.kultura.hr/hr>

tehnički metapodaci postojećih digitaliziranih objekata da bi započelo njihovo sustavno uvođenje u muzejsku bazu podataka i pripremio teren za unos novoga digitaliziranog sadržaja i pridruženih mu metapodataka nastalih tijekom projekta. Uvođenje tehničkih metapodataka u muzejsku bazu S++ obuhvatit će opisne informacije o sadržaju digitalnog objekta i njegovu čuvanju, s naglaskom na referentnim i kontekstualnim informacijama te na podacima o podrijetlu i integritetu digitalnog objekta, kao i podacima o pakiranju, odnosno pohrani digitalnog sadržaja, uz posebnu pozornost prema medijima i strukturi datoteka te opisnim informacijama vezanima za pretraživanje i dostupnost objekata u arhivi. Time će se unaprijediti povezanost postojećih digitalnih objekata s njihovim fizičkim predlošcima, ali i poboljšati tretman u muzejskim zbirkama sve brojnijih digitalno nastalih umjetnina koje zahtijevaju prilagođen pristup i zaseban tretman, drukčiji od tretmana tradicionalnih oblika građe.

Budući da, osim zaštite i očuvanja umjetnine, digitalizacija podrazumijeva i povećanje njezine vidljivosti putem online dostupnosti, posebna će se pozornost posvetiti kontekstualnoj, odnosno asocijativnoj vrijednosti metapodataka koji, osobito kad je riječ o suvremenoj umjetnosti, postaju nositelji poruke, prenoseći ponekad za široj javnosti nedostupne konceptualne vrijednosti umjetnine. Time bi digitalna zbirka prerasla dosadašnju ulogu vizualnog obogaćivanja osnovnih informacija o Muzeju i njegovim zbirkama te unaprijedila potporu osnovnim funkcijama ustanove, među kojima je promocija suvremenoga umjetničkog stvaralaštva i edukacija korisnika.

Program ICT PSP u sklopu Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost

Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)⁵, inicijativa je Europske komisije pokrenula u sklopu *Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost (CIP)⁶*, osnovanoga odlukom Europskog parlamenta i Vijeća u listopadu 2006. g. Ukupnim proračunom od 730 milijuna eura, u trajanju od 2007. do 2013. g., program ICT PSP podupire akcije poticanja inovacija i konkurentnosti širim usvajanjem i što boljom primjenom informacijskih i komunikacijskih tehnologija među građanstvom, u tijelima državne uprave i u gospodarskom sektoru. Kao svojevrsni nastavak programa *e-TEN⁷*, *Modinis⁸* i *eContentplus⁹*, obuhvaća projekte koji omogućuju jednak pristup informacijskom prostoru u smislu sigurnosti, većeg kapaciteta i infrastrukturne potpore, s ciljem prevladavanja prepreka u razvoju informacijskog društva, u skladu s ispunjenjem inicijative *European Information Society i2010¹⁰* i *Post i2010¹¹* strategije Europske Unije za informacijsko društvo.

Stupanjem na snagu *Memoranduma o razumijevanju¹²* između Europske Zajednice i Republike Hrvatske, od 2008. g. Hrvatska je postala punopravna članica pro-

grama ICT PSP, čime se otvorila mogućnost uključivanja u međunarodne projekte kojima je cilj poboljšati dostupnost, korištenje i očuvanje bogate i raznolike europske kulturne i znanstvene baštine primjenom postojećih suvremenih tehnologija. Tako je prošle godine objavljen radni program ICT PSP-a za financiranje aktivnosti na području digitalnih knjižnica, odnosno organiziranih zbirki digitalnog sadržaja koji su dostupni javnosti putem kulturnih i znanstvenih institucija - knjižnica arhiva i muzeja, ili putem nositelja privatnih sadržaja, npr. izdavača. Digitalni su se sadržaji u konkretnom primjeru mogli sastojati od svih vrsta "fizičke" građe koja je digitalizirana (knjige, audiovizualni materijali, fotografije, dokumenti u arhivima i sl.) te građe koja je izvorno nastala u digitalnom obliku. Naglasak je stavljen na one projekte koji obuhvaćaju aktivnosti što pridonose unapređenju *Europeane*, održavanju njezinih usluga, razvoju funkcionalnosti, poboljšanju korisničkog iskustva, kao i koordinaciji mreže organizacija koje joj pridonose novim sadržajima za uključivanje. Priprema novog sadržaja za uključivanje odnosila se na prikupljanje i povećanje sadržaja koji već postoje u digitalnom obliku, kao i na digitalizaciju sadržaja, s naglaskom na remek-djelima europske kulturne baštine. Time se nastojalo poduprijeti ciljane aktivnosti digitalizacije koje dopunjuju već dostupne zbirke *Europeane* i u sinergiji su s njima, odnosno oni prijedlozi koji podrazumijevaju objedinjavanje postojećih sadržaja, uz uvjet da rezultat bude dodana vrijednost objektima koji će se digitalizirati.

Projekt Digitising Contemporary Art - DCA

Navedene uvjete upravo je do detalja ispunjavao projekt *Digitising Contemporary Art - DCA* koji je pokrenula organizacija *PACKED vzw¹³* iz Brisela (Belgija), osnovana 2005. g. s ciljem arhiviranja i čuvanja audiovizualne umjetnosti koja je s vremenom prerasla u centar specijaliziran za digitalizaciju kulturne baštine. U travnju 2010. dobili smo poziv za sudjelovanje u trogodišnjem projektu digitalizacije, sufinanciranome iz programa ICT-PSP Europske Unije, s napatkom da unutar svoje kolekcije izaberemo građu koja čini najvažnija ostvarenja suvremenoga umjetničkog stvaralaštva u europskom kontekstu.

Poseban naglasak stavljen je na remek-djela europske kulturne baštine, djela izuzetne kreativnosti, vještine ili izrade, djela koja su dobila mnogo pozitivnih kritika, koja su naslijeđe fizičkih i nematerijalnih nestalih obilježja neke grupe ili društva i koja su naslijeđena, čuvana u sadašnjosti i vrijedna očuvanja u budućnosti. Budući da je suvremena umjetnost vrsta kulturne baštine koja još uvijek nije osobito zastupljena u *Europeani*, vremenski okvir definiran je radovima nastalima nakon 1945. g., a zemljopisno je određuju umjetnici koji su svojim podrijetlom vezani za europski kulturni prostor ili su svojim radom pridonijeli stvaranju europskoga kulturnog naslijeđa. Posebna napomena odnosila se i na odabir onih radova čija su autorska prava za digitalizaciju i online

5 URL: http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm

6 URL: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

7 URL: http://ec.europa.eu/information_society/activities/eten/index_en.htm

8 URL: http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/2005/all_about/modinis/index_en.htm

9 URL: http://ec.europa.eu/information_society/activities/econtentplus/closedcalls/econtentplus/index_en.htm

10 http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm

11 http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/pc_post-i2010/index_en.htm

12 http://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2008_05_3_48.html

13 URL: <http://www.packed.be>

prezentaciju već raščišćena, odnosno radova čija će prava biti raščišćena do kraja projekta 2013. g.

Odabir partnerskih institucija i organizacija koje bi činile DCA konzorcij temeljio se na kriteriju izbora onih kolekcija koje bi predstavljale dodatak već postojećim zbirkama, kao i novih kolekcija sadržaja kulturne baštine koje još nisu dostupne putem *Europeane*. Upravo je povezivanje institucija koje predstavljaju tzv. *mreže najbolje prakse* s institucijama koje su svojom građom u *Europeani* zastupljene s manje od 1% značilo ispunjavanje kriterija dodane vrijednosti potporom razmjeni iskustava dobre prakse programa ICT-PSP. Dodanoj vrijednost pridonijela je i primjena tematskog pristupa odabira građe, u ovom primjeru suvremene umjetnosti nastale nakon 1945. g., te odabir kolekcija kulturnih ustanova iz različitih europskih zemalja koje raspolažu različitim vrstama građe što će se digitalizirati (npr. knjige umjetnika, audiovizualna građa i tradicionalni umjetnički mediji) te postati dostupnom na web stranicama tih ustanova i na platformi *Europeana*.

DCA konzorcij sastoji se od 25 partnerskih institucija iz 12 europskih zemalja strukturiranih prema sljedećoj podjeli.

1. **Content Providers**, koje čini 21 kulturna institucija (prilog 1.) koja će digitalizirati oko 27 000 suvremenih umjetničkih djela te gotovo 2 000 kontekstualnih dokumenata i nakon završetka projekta učiniti ih dostupnima i vidljivima putem vlastitih internetskih stranica i platforme *Europeana*, čime će se povećati javna dostupnost radova iz zbirki suvremene umjetnosti te poboljšati korisničko iskustvo.

2. **Technical Management Group - TMG**, tj. Grupa za tehnički menadžment koju čine:

- voditelj i koordinator projekta - organizacija PACKED (Belgija)
- tehnički partneri (prilog 2.) - National Technical University of Athens - NTUA (Atena, Grčka), Ubiquitous Intelligent Technical Solutions - UBITECH (Atena, Grčka) i Interdisciplinary Institute for Broadband Technology - IBBT (Ghent, Belgija), koji će umjesto osiguravanja sadržaja pružiti tehničku potporu partnerskim institucijama
- voditelji radnih paketa (prilog 3.) - Royal Museums of the Fine Arts of Belgium - MRBAB (Belgija) i Netherlands Institute for Media Art - NIMk (Nizozemska), koji djeluju kao kombinacija *Content Providera*, sudjelujući u digitalizaciji građe i implementaciji u *Europeanu*, i tehničkih partnera kojima je zadatak osigurati primjere najboljih praksi i standarda digitalizacije dijeljenjem smjernica tehničkih parametara za izradu visokokvalitetnih digitalnih reprodukcija (MRBAB) i smjernica za dugoročno očuvanje i upravljanje digitaliziranom građom (NIMk).

3. **Steering group** - Upravna grupa koju čine stručnjaci s relevantnih područja (metapodaci, suvremena umjetnost, obrada slika i sl.), kao i predstavnici institucija koji će biti savjetnici projekta, davati opće preporuke,

nadzirati kvalitetu realizacije glavnih projektnih isporuka i osigurati njihovu evaluaciju.

Iako je razmjena s *Europeanom* konačni rezultat projekta, glavna pitanja koja se trebaju riješiti jesu nalaženje adekvatnih specifikacija za digitalizaciju i metapodatke, kao i nalaženje odgovarajućih rješenja implementacije građe u postojeće online kataloge partnerskih institucija i *Europeanu*. Trogodišnje iskustvo stečeno zajedničkim djelovanjem 25 partnerskih institucija rezultirat će objavom smjernica i dokumentacije o najuspješnijim praksama digitalizacije suvremene umjetnosti.

Strukturirane prema mjesecima isporuke, obuhvaćaju:

- lipanj 2011. - preporuke za izradu plana digitalizacije - smjernice za tijek digitalizacije odabranih umjetničkih djela
- prosinac 2011. - smjernice za implementaciju metapodataka digitaliziranih djela suvremene umjetnosti
- veljača 2012. - smjernice za strategije dugoročno očuvanja digitalnih reprodukcija i metapodataka
- kolovoz 2012. - modul obogaćivanja online sadržaja i program provjere inovativnog koncepta - POC
- listopad 2012. - smjernice za implementaciju digitaliziranog sadržaja i vodič za mapiranje podataka i agregaciju
- prosinac 2012. - preporuke za kontekstualizaciju i međusobno povezivanje digitaliziranih djela suvremene umjetnosti
- travanj 2013. - smjernice za digitalizaciju radova suvremene umjetnosti
- travanj 2013. - najbolje prakse infrastrukture digitalne pohrane.

Sve projektne isporuke u obliku smjernica, preporuka i vodiča aktivno će se objavljivati i prezentirati na web stranicama projekta, kao i na raznim međunarodnim konferencijama o suvremenoj umjetnosti i digitalnoj kulturnoj baštini kao dio predviđenih aktivnosti unutar posebno strukturiranoga radnog paketa namijenjenoga širenju informacija o projektu.

Odabir radova

Ubrzo nakon poziva za sudjelovanje, sredinom 2010. g. u MMSU je organiziran sastanak na kojemu je voditeljicama Zbirke predstavljen projekt i nimalo lagan zadatak analize fundusa i pregleda građe. Kriteriji odabira bazirani su na razmatranjima prezentacijskog aspekta digitalizacije unutar samoga projekta s obzirom na proširenje korisničke populacije, kao i na mogućnostima stvaranja novih aspekata vrijednosti putem načina prezentacije i povezivanja građe na kontekstualnoj razini.

Tako je prva razina odabira, prema prezentacijskom ključu, obuhvaćala radove reprezentativnog statusa na hrvatskoj suvremenoumjetničkoj sceni koji pokazuju početke i logičan razvoj pojedinih umjetničkih tendencija u odnosu prema istodobnim tokovima razvoja europske, odnosno svjetske umjetnosti.

Zbog navedenih razloga prije digitalizacije treba obaviti zahtjevan proces ažuriranja kontakata autora, suautora i nositelja njihovih prava, kao i dopunjavanja muzejske baze podataka novim informacijama o nositeljima autorskog prava nakon autorove smrti. Trenutačno smo u procesu izrade novih verzija ugovora, odnosno aneksa postojećim ugovorima koji će šire obuhvatiti uvjete pristupanja digitaliziranom sadržaju u skladu sa suvremenim načinima prezentacije muzejske građe. U skladu s preporukama konzorcija DCA, izradit će se specijalizirani ugovori za fotografe koji će raditi na digitalizaciji građe, a uključivat će uvjete korištenja digitaliziranim sadržajem, ali i jamstva kvalitete digitalizacije u skladu s prethodno definiranim smjernicama i parametrima.

Pripremna faza projekta - MMSU-ov plan digitalizacije

Projekt je službeno započeo potpisivanjem Sporazuma o odobrenju (Grant Agreement) između Europske komisije i konzorcija DCA na sastanku u Briselu 25. siječnja 2011. Prvih šest mjeseci predviđeno je za pripremne aktivnosti projekta koje su obuhvatile pregled građe i utvrđivanje svojstava izvornika na temelju nekoliko osnovnih metapodataka koja su se potom trebala pojedinačno ispisati u tablice (prilog 3.): inventarni broj, naslov, godina, autor/umjetnik, tip građe (npr. skulptura, slika), materijal/podloga ili nosač (ulje/platno; video/VHS), dimenzije/format, trenutačna lokacija (npr. muzejsko spremište), mjesto gdje će se digitalizirati (muzejski fotostudio ili vanjska lokacija), je li potreban prijevoz, kakvo je stanje rada, tj. jesu li potrebni restauratorski zahvati, tko je nositelj autorskog prava (umjetnik/umjetnikova obitelj), jesu li prava već raščišćena za digitalizaciju, odnosno za online prezentaciju. Za audiovizualne radove postavljena su dodatna pitanja koja su se odnosila na producenta rada, status materijala (master kopija, prezentacijska kopija), prava koja Muzej polaže na djelo (prava prikazivanja u sklopu edukativnih programa, izložbi u našim prostorima i sl.), trajanje rada te na ostale tehničke parametre (je li zvuk mono ili stereo, koliki je broj kanala; je li videofilm crno-bijeli ili u boji). Navedena svojstva izvornika višestruko su utjecala na različite aspekte izrade trogodišnjeg plana digitalizacije: od postavljanja ciljeva i planiranja resursa do odabira tehnologije i specifikacije pojedinih postupaka.

Postavljanje ciljeva trebalo je obaviti na razini pojedinačnog djela, kao i na razini ukupnog procesa digitalizacije. Pri izradi plana stalno smo imali na umu dva cilja:

1. konzervacijski cilj:

- supstitucija, npr. stvaranje digitalne kopije koja će služiti kao zamjena analognog videa zbog fragilnosti izvornika (npr. VHS kasete), ali i zbog zastarijevanja nosača (npr. VHS rekordera) i nužnosti prebacivanja na suvremeni medij
- dokumentacija radi konzervacije, npr. stvaranje visokokvalitetnih digitalnih preslika za radove koji su u čestoj

uporabi da bi se smanjilo učestalo rukovanje djelom i spriječilo njegovo uništavanje;

2. prezentacijski cilj:

- istraživanje, npr. stvaranje digitalnih preslika visoke rezolucije koji će omogućiti velika povećanja radi proučavanja poteza kista na slici
- muzejska web stranica i *Europeana*, tj. prezentacije kolekcije online korisnicima (najčešće u nižoj rezoluciji).

Nakon analize i raščlambe svakoga predloženog rada na komponente i njihova svojstva u skladu s prethodno određenim ciljevima, radove smo ponovno grupirani u kategorije unutar plana digitalizacije odvojene prema vremenskim segmentima. Plan je trebao obuhvaćati jasno specificirane ciljeve i proizvode projekta, plan aktivnosti, odgovornosti, resurse i postupke evaluacije. Svaki je segment trebao uključivati sve procese nužne za tip građe koji se u njemu obrađuje, s točno naznačenim vremenskim okvirima u kojima je planirana realizacija aktivnosti.

Uradi jedanput, uradi kako treba

Izreka koja se često provlači u smjernicama digitalizacije ovoga projekta jest *Scan one for every purpose*, ili varijacija *Do it once, do it right!*, što u slobodnom prijevodu znači *Skeniraj jedanput za svaku potencijalnu upotrebu ili Uradi jedanput, uradi kako treba!*, a primjenjuje se kao metafora svih procesa digitalizacije, od skeniranja preko fotografiranja do videodigitalizacije. Tako se predlaže da isporuka uključuje visokokvalitetne digitalne preslike (master kopije) iz kojih se potom izrađuju korisničke kopije kojima se pokušavaju predvidjeti sve potencijalne upotrebe digitalne reprodukcije (npr. tisak, web). Na taj se način smanjuje korištenje ne samo fizičkog izvornika već i njegova digitalnog mastera. Zato je preporuka da se digitalne preslike nastale fotografiranjem građe isporuče u pet različitih formata:

1. dng, za digitalne negative; taj otvoreni format standard je za .raw formate koji uvijek ovise o vrsti fotografskog aparata (zapravo, postoje deseci "sirovih" formata); pohrana .raw formata beskorisna je ako nemate odgovarajući fotografski aparat da ga pročita; uz .dng taj se problem izbjegava;
2. nekomprimirani referentni IBM TIFF v6.0 CMYK, minimum 300 dpi u A2 formatu, bez interpolacija; CMYK datoteke služit će za tiskanje i usporedbu rezultata s izvornikom - kolor korekcije na tiskanome materijalu;
3. nekomprimirani referentni IBM TIFF v6.0 RGB, iste rezolucije; RGB datoteka pogodna je za gledanje na ekranu pa je potrebno prethodno kalibrirati monitore. Sljedeća dva formata pogodnija su za prezentacijske korisničke kopije:
4. jpg RGB 300 dpi u A5 formatu; npr. za internu upotrebu na intranetu;

[home](#)
[about DCA](#)
[wiki](#)
[deliverables](#)
[documentation](#)

DCA in Europeana

[contact](#)

On this page you will find the contemporary art content that has been digitised and subsequently submitted to Europeana in the framework of the project Digitising Contemporary Art (DCA). The digitised artworks and contextual documents of all DCA partners will be available through this API implementation from September 2013. As the harvesting of the submitted data by Europeana takes some time, the content will only become gradually available.

The DCA project intends to enhance the online visibility of contemporary art as an essential expression and an invaluable part of European culture, and to stimulate the interest of the general public by introducing a stronger presence of contemporary art to the Europeana portal.

Records **381 - 401** of **730** records

Filter by content provider

Kultura.hr – Museum of Modern and Contemporary Art, Rijeka

← Previous Next →

europæana
think culture

 Jedan dan izazovna	 Opća opasnost (Soap Opera)	 Plakat za 1. međunarodnu izložbu originalnog crteža	 Plakat za 11. međunarodnu izložbu originalnog crteža	 Avantura je avantura
 No End	 Osobni rezovi	 Pijeka Depot 87-03	 Untitled	 From the Cycle Garbage
 Ca 1	 Neuro 3# hrvatski;	 Velvet Underground	 Buddhas of Bamiyan	 Tryptichos Post Historicus# latinski;
 Pray for Peace	 Marko Brecej# hrvatski;	 Zatvorena zbilja - embrio	 Majda, Anči i Ljubica	 Umjetnici ulice# hrvatski;

Records **381 - 401** of **730** records

← Previous Next →

sl.2. Muzej moderne i suvremene umjetnosti u sklopu DCA na Europeani. (screenshot preuzet s www.digitisingcontemporaryart.eu/collections)

5. jpg RGB 72 dpi u A6 formatu; niska rezolucija za objavu na internetu.

Glavnu prepreku za isporuku tih tehničkih parametara čini zahtjev za A2 formatom s minimalnom rezolucijom 300 dpi, bez interpolacije, koji se mogu dobiti samo fotoaparatom koji se koriste *multi-shot* tehnikom snimanja nekoliko uzastopnih fotografija koje se kasnije integriraju u jednu. Konkretnije, riječ je o četiri snimke koje odvojeno bilježe crvene - zelene - zelene - plave piksele

koji se potom integriraju u jednu fotografiju, registrirajući realne boje uz mnogo manje nagađanja nego što to čine uobičajeni *single-shot* fotoaparati. Međutim, važnije od samog fotoaparata i njegovih kromatskih kvaliteta jest, naravno, dobar fotograf, s osjećajem za specifičnosti izvornika (npr. za boju i dvodimenzionalnost slike, za prostornost instalacije), ali i za cijeli proces koji slijedi nakon samog fotografiranja. Ako želimo biti sigurni da ono što nam je isporučeno odgovara izvorniku i da

Prilog 3. Pripreme tablice za plan digitalizacije

ITEMS TO BE DIGITISED	
Item no.	MMSU-2246
Title	<i>Fragile No. 001</i>
Year	2002.
Artist (s) / Creator	<i>Lada Sega</i>
Producer (in case of AV/sound work)	<i>The artist</i>
Type	<i>Video</i>
Material & Carrier	<i>VHS (master), DVD, Betacam SP (2007)</i>
Status of source material (in case of AV/sound work)	<i>Master and screening copy</i>
Rights you hold on source material (in case of AV/sound work)	<i>Non profit distribution/presentation within the activity of the museum, promotion of the artist and his work; preservation, documentation related to these activities</i>
Sizes / format	<i>VHS, DVD</i>
Other technical parameters (in case of AV/sound work)	<i>Sound, stereo, colour, Betacam SP (2007)</i>
Duration (in case of AV/sound work)	<i>3 min</i>
Current location	<i>Storage room in museum</i>
Where will it be digitised	<i>On the premises of the subcontractor</i>
Transportation required	<i>Yes</i>
Condition of the work	<i>Good</i>
IPR owner	<i>The artist</i>
Rights already cleared for digitisation	<i>No</i>
Rights already cleared for online publication	<i>No</i>

nismo uzaludno potrošili novac predviđen za digitalizaciju na osrednje reprodukcije, moramo se upustiti u korekcije boja prema tiskanome materijalu. U protivnome, najčešći je scenarij da se digitalne preslike jednostavno pohrane u spremišta sve dok u jednom trenutku ne zatrebaju radi tiskanja kataloga pa se nakon nekoliko mjeseci ili godina neugodno iznenadimo činjenicom da digitalne reprodukcije imaju potpuno drugačije boje nego izvornik. Fotografi nam zatim tvrde da je problem u tisku, grafičari tiska da je problem u fotografiji, a umjetnici da je problem u nama. Zbog toga je nužna provjera kvalitete digitalne preslike i njezine CMYK verzije tiskane na kalibriranom printeru prema ISO 12647v2 standardu i njezina usporedba s izvornikom u standardiziranim uvjetima gledanja kako bi se izbjegli svi učinci metamerije (utjecaja svjetlosti na boje pigmenata). Kolor korekcije zahtijevaju ulaganja u osposobljavanje muzejskog osoblja, kupnju potrebnih softvera, printera, osvjetljenja, dakle ulaganje vremena i novca. Logika preporuka "najboljih praksi" ne znači da se nužno moraju slijediti svi preporučeni koraci, već da se odrede prioriteta na razini institucije kojima će se što više pokušati približiti načelu *Uradi jedanput, uradi kako treba*.

Trogodišnji plan digitalizacije MMSU-a

Trogodišnji plan digitalizacije MMSU-a sastoji se od četiri segmenta podijeljena u četiri osnovne kategorije koje se odnose na raščišćavanje autorskih prava, metapodatake, samu digitalizaciju te online implementaciju. Svaka je od tih komponenti dodatno razrađena unutar svog segmenta te obuhvaća vremenske okvire za svaku pojedinu stavku: uspostavu nazivlja datoteka, ažuriranje, kodiranje i implementaciju metapodataka, pripreme radove (restauraciju, čišćenje VHS kasete, organizaciju transporta, sudjelovanje umjetnika u postavljanju), konzervacijske mastere i derivirane korisničke kopije (njihove parametre i vremenske okvire u kojima će biti stvarani), postprodukciju ("kropanje" fotografija, izravnavanje plakata), kontrolu kvalitete isporuke (provjeru formata, kolor korekcije, kontrolu datoteka od virusa), pohranu digitalnog sadržaja, načine označavanja nosača (npr. hard diska, digitalne betacam kasete) i implementaciju u web stranicu Muzeja i *Europeanu*.

Zaključak. Neovisno o različitim načinima i razinama korištenja digitalnim sadržajem, omogućenoga projektom DCA, potrebe korisnika često funkcioniraju na sličan način - svi žele jednostavan i brz pristup originalu vjernim, visokokvalitetnim digitalnim reprodukcijama

Prilog 1. Muzeji i institucije uključene u projekt

Austrija

1. Ars Electronica, <http://www.aec.at>

Belgija

2. argos - centre for art and media (Brussels), <http://www.argosarts.be>
3. MAC's - Museum of Contemporary Art of the French Community of Belgium (Grand-Hornu), <http://www.mac-s.be>
4. Mu.ZEE - Collection of the province of West Flanders and the City of Ostend (Ostend), <http://www.muzee.be>
5. Royal Museum of Fine Arts of Belgium (Brussels), <http://www.fine-arts-museum.be>

Hrvatska

6. MMSU - Museum of Modern and Contemporary Art Rijeka (Rijeka), <http://www.mmsu.hr>

Njemačka

7. EMAF - European Media Art Festival (Osnabrück), <http://www.emaf.de>
8. HfG - Staatliche Hochschule für Gestaltung Karlsruhe (Karlsruhe), <http://www.hfg-karlsruhe.de>
9. Transmediale (Berlin), <http://www.transmediale.de>

Grčka

10. Frissiras Museum (Athens), <http://www.frissirasmuseum.com>
11. MMCA - Macedonian Museum of Contemporary Art (Thessaloniki), <http://www.mmca.org.gr>
12. National Gallery-Alexandros Soutzos Museum (Athens), <http://www.national-gallery.gr>

Island

13. National Gallery of Iceland (Reykjavik), <http://www.listasafn.is>
14. RAM - Reykjavik Art Museum (Reykjavik), <http://www.artmuseum.is>

Latvija

15. Latvian Centre for Contemporary Art (Riga), <http://www.lcca.lv>

Nizozemska

16. Museum Boijmans Van Beuningen (Rotterdam), <http://www.boijmans.nl>
17. NIMK - Netherlands Institute for Media Art (Amsterdam), <http://www.nimk.nl>

Poljska

18. WRO Art Center (Wroclaw), <http://www.wrocenter.pl>

Portugal

19. Serralves (Porto), <http://www.serralves.pt>

Slovenija

20. MG - Moderna Galerija (Ljubljana), <http://www.mg-lj.si>

Španjolska

21. Antoni Tapiès Foundation (Barcelona), <http://www.fundaciotapiès.org>

Prilog 2. Tehnički partneri

1. NTUA - National Technical University of Athens (Atena, Grčka), <http://www.ntua.gr>
2. Multimedia Lab Ghent University - IBBT Interdisciplinary Institute for Broadband Technology (Ghent, Belgija), <http://multimedialab.elis.ugent.be>
3. Ubitech - Ubiquitous Intelligent Technical Solutions (Atena, Grčka), <http://www.ubitech.eu>

suvremenih umjetničkih djela, a ako nemaju komercijalne namjere, onda će također očekivati da će ih dobiti besplatno. Svatko će moći konzultirati novostvoreni digitalni sadržaj na webu. Dolaskom na *Europeanu* i pritiskom na identifikacijsku sličicu (engl. thumbnail) bit će usmjereni na izvorni kontekst pronađenih umjetničkih djela (npr. na web stranice muzeja u čijoj se kolekciji djelo nalazi) kako bi prikupili dodatne informacije o originalnom radu i konzultirali poboljšane vizualne podatke. Takve će poveznice dodatno obogatiti iskustvo *Europeane*, povećati vidljivost web stranica partnerskih muzeja i, posljedično, potaknuti razvoj novih web aplikacija koji će korisnicima omogućiti aktivno sudjelovanje, npr. stvaranjem vlastitih virtualnih izložbi ili zbirki. To će u konačnici rezultirati zanimljivijim prezentacijama zbirki suvremene umjetnosti pripadajućih institucija, obogaćenim iskustvom korisnika i povećanjem zanimanja za suvremenu umjetnost.

Napomena: Tekst *Projekt digitalizacije suvremene umjetnosti - Digitising Contemporary Art (DCA)* autorice Nataše Šuković stručni je rad za zvanje dokumentaristice, 2011.
Mentorica: Markita Franulić

THE DIGITISING CONTEMPORARY ART PROJECT (DCA)

DCA is one of the many European projects that in the last two years has been created as a reaction to the launching of a unified Internet archive of the European cultural heritage, *Europeana*. Started in November 2008, with the intention that it should become a central place of reference for the online presence of the European cultural heritage, *Europeana* is part of the wider strategy of the European Commission to help cultural institutions at the transition to the digital age, in what is called the digital renaissance.

Digitisation and online accessibility have thus been identified as key elements in the democratisation of the approach to the cultural and scientific heritage and, as a result, elements of the development of the information society and a knowledge-based economy. Accordingly, in 2006 the National Programme for the Digitisation of Archival, Library and Museum Records was backed as one of the strategic aims of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia. It places the digitisation of the cultural heritage in a leading place in the development of a contemporary information society.

Thanks to the support of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia, in 2009, one-year projects were started for the digitisation of parts of the holdings of the Museum of Modern and Contemporary Art in Rijeka that, for the first time, were able to be sufficiently qualitative to meet the requirements of the profession and credibly and authentically represent the original. Thus in 2009 the museum photographic collection was digitised, as well as a part of the Slavko Grčko Collection, in 2010 parts of the Romolo Venucci Collection the Drawing Collection and the Sculpture Collection.

In parallel with an improvement in the quality of the digital reproductions the level of preventive protection was also systematically improved. Digital masters started to be stored on optical media in the properly protected spaces of filing cabinets in the museum stores and, in line with the rules, are checked out annually and if needed are migrated to new media. Independently of the various ways and levels of using digital contents enabled by the DCA project, the needs of users often function in a similar way – all wish to have a simple and rapid access to the original with true, high-quality digital reproductions of contemporary works of art, and if they have no commercial intentions, they also expect to have this for free. Everyone is able to consult the newly created digital contents on the Web. On arrival on the *Europeana* and clicking on a thumbnail, the visitor will be directed to the original context of the works of art found (for example, to the Web pages of the museum in the collection of which the work is found) in order to gather additional information about the original work and consult improved visual data. Such links will additionally enrich the experience of *Europeana*, enhance the visibility of the Web sites of partner museums and, in consequence, set off the development of new Web applications that will enable users to play an active part in for example creating their own virtual exhibitions of collections. This will ultimately result in more interesting presentations of collections of the contemporary art of the relevant institutions, enriched with the experience of users and an increase in the interest in contemporary art.